

Introduktion till HFS Temadag om alkohol 2 oktober 2013:

Frågor om alkohol är viktiga och borde kunna
ställas oftare

Kerstin Damström Thakker, Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin,
Stockholms läns landsting, Ordförande HFS Temagrupp Alkoholprevention

Vad som kommer att tas upp under denna temadag om alkohol: 1

- Frågor om alkohol är viktiga och borde kunna ställas oftare. Kerstin Damström Thakker (HFS/TGA, SLL)
- Alkoholens roll för sjukdomsburden. Emilie Agardh (KI)
- E-stöd inom ATS-området. Anna-Karin Danielsson (KI)
- Utbildningsinsatser om alkohol och material att använda i samtal om alkohol. Mette Barth (Skåne), Bo Brantefors och Stina EK (Uppsala) och Britt-Marie Karlsson (Norrbotten) samt bokbord

Vad som kommer att tas upp under denna temadag om alkohol: 2

- Riskbruk och beroende: verktyg för icke-specialister. Sven Andréasson, KI
- Fem skäl att prata om alkohol med dina patienter. Gunnar Gunnarsson (HFS/TGA, Södra Älvsborgs sjukhus)
- Så arbetar vi inom landstinget i Uppsala med resultaten från den nationella alkoholscreeningsdagen 2012. Sölvi Veiby (HFS/TGA, Akademiska sjukhuset)
- Bred samverkan när alkohol uppmärksammas på Skaraborgs sjukhus. Paula Nilsson (HFS/TGA) och Pia Haikka (processledare (båda Skaraborgs sjukhus))
- Avslutande diskussion

HFS Temagrupp Alkoholprevention (TGA)

Hemsida <http://natverket-hfs.se/node/41>

- Deltagare TGA med kontaktuppgifter <http://natverket-hfs.se/alkoholprevention-deltagare>
- Aktuell information om TGA
- Minnesanteckningar från TGAs möten kommer att läggas ut

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)

Vårdbarometern: Befolkningsundersökning 2012

”Det är positivt om läkare eller annan vårdpersonal diskuterar mina **levnadsvanor** med mig, **tex kost, motion, tobak och alkohol**”

- Instämmer helt/delvis 79%
- Varken eller 14%
- Tar helt/delvis avstånd 8%

Nationell Patientenkät: Primärvård 2012

”Diskuterade läkaren eller någon annan ur personalen **alkoholvanor** med dig”?

- Ja, vid detta besök 9%
- Ja, under det senaste halvåret 9%
- Nej 81%

Alkohollinjens klienter

	Män	Kvinnor
AUDIT-poäng	M=22,7	M=22,0
Kontakt med hälso- och sjukvården	71%	79%
Läkare eller annan sjukvårdspersonal har då		
• ställt frågor om dina alkoholvanor	35%	26%
• gett råd om att förändra dina alkoholvanor	19%	15%
• gett hjälp att förändra dina alkoholvanor	4%	5%

HFS nationella alkoholscreeningsdag 2012: 1

Patienter i öppen och sluten vård

Riskfylld alkoholkonsumtion (vecko- eller intensivkonsumtion)

- Män 20% (0, 8-30%, vc 21%)
- Kvinnor 12% (0, 4-36%, vc 13%)

Riskabla alkoholvanor (AUDIT)

- Män 14%
- Kvinnor 11%

HFS nationella alkoholscreeningsdag 2012: 2

Patienter med riskfylld alkoholkonsumtion

- Har funderat på/är fast besluten/har börjat minska alkoholkonsumtionen

- Män 44%
- Kvinnor 40%

- Den egna alkoholkonsumtionen kan möjligen/troligen/helt säkert ha påverkat aktuellt sjukdomstillstånd

- Män 20%
- Kvinnor 11%

HFS nationella alkoholscreeningsdag 2012: 3

Patienter motiverade att förändra sina alkoholvanor om var de helst skulle vilja få hjälp

- På egen hand		Män	78%	Kvinnor	74%
- På sjukhuset	5%				
- På vårdcentralen	8%				
- FHV	1%				
- Internet	2%				
- Telefon	2%				
- På annat sätt	6%				
-					

Socialstyrelsens enkät Sjukdomsförebyggande arbete inom hälso- och sjukvården 2012: 1

Enkät till sjukvårdspersonal

- Mycket/ganska viktigt med rådgivning vid riskbruk av alkohol 99%
- Mycket/ganska viktigt i eget yrkesutövande 83%

- Har mycket/ganska stor erfarenhet av rådgivning vid riskbruk 40%
 - Barnmorskor 73%, kuratorer 70%, läkare/psykologer 54%

- Arbetar i mycket/ganska stor utsträckning med rådgivning vid riskbruk 27%
 - Barnmorskor 60%, kuratorer/psykologer/läkare 41-45%

Socialstyrelsens enkät Sjukdomsförebyggande arbete inom hälso- och sjukvården 2012: 2

Enkät till sjukvårdspersonal (fortsättning)

- Tycker sig i mycket/ganska stor utsträckning ha ämneskompetens för att arbeta med rådgivning vid riskbruk 46%
 - Barnmorskor 73%, kuratorer/läkare/psykologer 41-45%
- Skulle vilja utveckla kompetens inom ämnesområdet riskbruk 51%
 - Dietister/barnmorskor/sjuksköterskor/psykologer 52-56%

HFS-nätverkets indikatoruppföljning för 2012

51 vårdorganisationer/medlemmar bl a 24 sjukhus, 7 landsting/regioner och 7 primärvårdsorganisationer

Preventiva program tillämpas ang alkohol/riskbruk

- >75% av verksamheterna	4%
- 50-75% av verksamheterna	16%
- <25% av verksamheterna	29%
- Nej/Ej datakälla/Ej svar	51%

Riskbruk av alkohol dokumenteras i journalsystem så att det kan följas upp i årsuppföljning

- Ja	12%
- Delvis	29%
- Nej/Ej datakälla/Ej svar	59%